

KRONIEK van de N.E.V.

door Ds. Hildo van Es (1999)

In een iets andere vorm is dit historisch overzicht door de lustrumcommissie toegezonden aan alle kranten, kerken en kerkbladen, verenigingen en andere officiële instanties, die voor de viering op Hemelvaartsdag uitgenodigd zijn. Het is samengesteld uit de vroegere nummers van Briefcontact en de oude Jaarboekjes en uit de "mondelijke traditie", die net als bij het Evangelie nog lang naast de geschrevene voortbestond. Het overzicht had nog tien keer langer kunnen zijn, natuurlijk. Ik persoonlijk had graag nog iets meer over de "periode Bronswijk" en de "periode de Boer" vernomen, maar de berichtgeving dienaangaande is blijkbaar toch grotendeels opgedroogd.

Er zit ook iets heel "onrechtvaardigs" in het feit, dat de predikanten van vóór 1972 buiten de picture vallen. Hun werk heeft immers zeer veel bijgedragen aan het ontstaan van wat er nu nog is.

Maar ja, we moesten ons tot de eigenlijke N.E.V. beperken. Mocht U iets erin missen, een aanvulling erop is altijd welkom en wordt gaarne ingewacht door de eindredacteur!

We hopen op deze manier ook onze "jongere" leden nog eens goed in de N.E.V. binnen te leiden. Van niets wordt men zo nostalgisch, als van de geschiedenis...

Geschiedenis kan ons ook het nare gevoel geven: dat is allemaal voorbij... Daarom heb ik alle aantallen (kerkgangers, gespreksgroepbezoekers, BC-adressen) weggelaten. Want wij willen juist vandaag de moed niet verliezen, maar ons laten inspireren voor de toekomst!

Mei 1972

Voorstel van **dhr Joh. L. Piso** om het voortbestaan van professioneel pastorale zorg onder alle Nederlandse christenen in Zwitserland zeker te stellen, door het oprichten van een oecumenische vereniging.

Reeds sinds 1951 was er van enige coördinatie van de Nederlandse kerkelijke arbeid in Zwitserland sprake. De Geestelijke Verzorging onder de Rijnschippers in Basel, de Gereformeerde arbeid onder de "Verstrooiden in Zwitserland" en de geestelijke verzorging van TBC-patiënten in Davos (later: het Asthma-centrum Davos) groeiden naar elkaar toe.

Nadrukkelijk wilde men de activiteiten van de Vereniging verstaan als aanvulling op hetgeen de Landeskirchen reeds boden, niet in concurrentie ermee. Deze aanvulling bleek nodig, waar ook personen die reeds lang in Zwitserland woonden de taalbarrière bleven voelen, in het bijzonder wanneer het ging om cultuurgebonden belevingen en problemen van emotionele aard. De noodzaak ertoe bestaat nog onverminderd.

Directe aanleiding tot de oprichting van een Vereniging was het drastisch verminderen van de financiële steun, die m.n. de Gereformeerde Kerken in Nederland tot die tijd gegeven hadden. Nog tot 1980 was sprake van een geleidelijke afbouw van die steun, in 1980 ging de kraan definitief dicht.

In de periode voorafgaand aan de oprichting van de N. E. V. werkten in Zwitserland achtereenvolgens de Geref. predikanten **Ds. L. Oranje**, **Ds. J. Mak**,

Ds. W. Fijn van Draat en **Ds. H.J. Huyser**. Het gebied rond het Meer van Genève behoort niet tot het werkterrein van de N.E.V.: hier is de "Nederlandse Protestantse Gemeente rond het Lac Lemman" actief.

November 1972

De beslissing tot oprichting van een vereniging met eigen Statuten naar Zwitserse burgerlijk recht- ZGB Art. 60 e.v. - wordt genomen.

Juli 1973

De naam van de vereniging wordt vastgelegd als: Nederlandse Evangelische Vereniging in Zwitserland (Niederlandisch-Evangelischer Verein in der Schweiz). De tekst van de statuten wordt geaccepteerd en een voorlopig bestuur gekozen.

Voorzitter: **dhr. J. van der Linden**; secretaris/penningmeester: **dhr. F. Pahud**; contactpersonen voor de regio's: **Mevr. CA. Huwyler - Welcker** en **dhr. Joh. L. Piso**, Predikant: **Ds. A.C. Bronswijk**.

Bestuur en predikant worden bijgestaan door een vergadering van „Stamhoofden" (vertegenwoordigers van elke regio; wij noemen ze thans iets minder folkloristisch: Kringhoofden).

De leden verplichten zich de Vereniging ten minste vijf jaar te zullen ondersteunen met een door henzelf vastgestelde bijdrage.

Januari 1974

Officiëel in werking treden van de statuten en start van het werk van de N.E.V. op 1.1.1974.

Activiteiten in: Baden, Basel, Bern, Biel, Luzern, Melide, Olten, Walchwill, Zürich en Zug.

Kerkdiensten in de regio's, discussie-avonden en twee thema-weekends per jaar zijn de belangrijkste activiteiten, naast de persoonlijke pastorale zorg voor (in principe) alle Nederlandstalige christenen in Zwitserland. In plaats van **dhr. Piso** neemt **dhr. J. van der Meer** zitting in het Dagelijks Bestuur. Het gestencilde Mededelingenblad "**Briefcontact**" wordt met Jaargang 23 tot Verenigingsorgaan.

April 1975

Eerste Algem. Ledenvergadering. Drie jaar na de eerste oprichtingsgedachten was de tere plant van de N.E.V. ontkiemd.

April 1977

Dhr. van der Linden neemt afscheid en wordt als voorzitter opgevolgd door **Mevr. C.A. Huwyler**. Ook **dhr. van der Meer** treedt als bestuurslid terug.

Nieuwe bestuursleden: **dhr. G. Allan** en **dhr. W. van Rijs**. De financiële situatie is slechter geworden, maar na een enquête en een vergadering verplichten de leden zich de N.E.V. in leven te houden.

Januari 1978

Ds. J.A.A. de Boer volgt **Ds. Bronswijk** op. Om persoonlijke redenen moet Ds. de Boer vervroegd de NEV-dienst weer verlaten. In de nu volgende jaren tobt

de Vereniging moeizaam voort. Vele leden verdwijnen. Het werk in Biel wordt opgeheven, ook in Basel dreigt een schipbreuk.

Januari 1982

Ds. Hanno. J. Niemeijer, reeds vanaf 1980 werkzaam als vervanger van **Ds. de Boer**, wordt als predikant aangesteld en weet de NEV van nieuw elan te voorzien. De samenwerking met de Landeskirchen wordt door hem geformaliseerd. Ook voert hij het bezoeken van Nederlanders in Zwitserse gevangenissen in. **Mevr. Henny Jansonius - Naarding** volgt **mevr. Huwyler** op als voorzitter van de N.E.V. Uitbreiding van de activiteiten van de kringhoofden met pastoraal-sociale werkzaamheden. Daarvoor werd een opleidingsweekend met jaarlijkse follow-up ingesteld. Medewerking verleende o.m. **Dr. Hans van der Geest**, docent klinisch-pastorale vorming aan de Theol. Faculteit van Zürich. Er komt een gedetailleerde taakomschrijving voor de kringhoofden. De frequentie van de weekends wordt tot één maal per jaar teruggebracht, omdat de kosten voor de deelnemers te hoog worden.

Oktober 1985

Het N.E.V.-weekend in Assisi laat lang een diepe indruk na.

April 1986

Ds. M. Hildo van Es volgt **Ds. Hanno Niemeijer** op. De tot deze datum bestaande verbinding van het werk van de NEV met het Asthmacentrum in Davos wordt beëindigd. De benoeming van de nieuwe predikant geschiedt nog met „bewilliging” door de Geref. Kerken in Nederland (Zendende Kerk: Holwerd, Fr.), maar de financiële ondersteuning door de GKN voor "kerken in het buitenland" is reeds per 1.1.1986 beëindigd. Een overgangsregeling met de Vrije Universiteit, de vorige werkgever van **Ds. van Es**, stelt de Vereniging in staat gedurende de eerste jaren de financiën weer wat op te vijzelen, doordat slechts een deel van het salaris voor rekening van Zwitserland komt. Contact met de Gereformeerde Kerken blijft bestaan, dankzij het Deputaatschap Buitenland.

Mei 1987

De predikantsvrouw, **mevr. Lijntje van der Weij**, start eerst één, weldra twee leeskringen, die maandelijks door ca. 20 vrouwen bezocht worden. Direct motief ertoe was: vrouwen het schuldgevoel te benemen, dat zij lezen (en dus niet "werken").

De gewoonte ontstaat, t.g.v. de Grote Feesten voortaan op een centraal punt in Duitstalig Zwitserland een kerkdienst voor alle kringen gezamenlijk te houden. Doel: toenemende integratie van de kringen en versterking van de band der leden onderling. Alleen het gebruik, in elke kring een eigen kerstviering te organiseren, blijft nog enige jaren bestaan.

Kerstmis 1987

Na een jaar van rondreizen en contact zoeken met de "verstrooide" Nederlanders in de Ostschweiz kan voor het eerst weer in deze regio een

kerstdienst worden georganiseerd, in de Evg. Method. Kirche te St. Gallen. Van 1988 -1992 worden hier met enige regelmaat kerkdiensten gehouden. In 1992 moet men helaas besluiten wegens te geringe deelname dit werk weer te beëindigen. Kort daarna wordt de zelfstandige Kring Ostschweiz weer opgeheven. Maar jammer is het wel...

Voorjaar 1988

Ten huize van de predikant vinden voortaan maandelijks zowel een jongeren-catechese als een inleidingscursus rond de bijbel voor ouderen plaats. Doel is: een intensiever voorlichting rond „ontstaan, achtergrond en inhoud" van de bijbel, dan op de reguliere gespreksavonden mogelijk is. Het eindproduct na jaren is een dikke "Inleiding op de bijbel", die tegen kostprijs beschikbaar is.

Augustus 1988

In de regio Aargau-Zürich wordt voortaan jaarlijks een Waldgottesdienst georganiseerd. Na enige jaren gaat deze die tevens dienst min of meer "Officiëel" gelden als startdatum voor het nieuwe werkseizoen. Opnieuw: integratie van de kringen.

Januari 1989

Dr. Henk van Riezen neemt het voorzitterschap over van **mevr. Henny Jansonius**. De noodzaak van een betere regeling van de financiële structuur leidt tot bezinning op het wezen van de Vereniging en tot voorbereiding van geheel nieuwe statuten. Dit resulteert in de komende jaren in grotere zelfstandigheid van de Kringen en herleving van de kring-activiteiten.

April 1989

Eerste Egypte-reis: 35 NEV-leden maken o.l.v. de predikant (tevens egyptoloog) een twee weken durende reis langs de opgravingen en toeristische centra in Egypte. Een tweede (voorjaar 1990) en een derde (najaar 1991) reis volgen. De gedeelde avonturen en spanningen hebben een groot samenbindend effect. Helaas is de politieke situatie in Egypte tot op heden te onzeker, al blijven plannen voor een vierde reis nog steeds bestaan.

Maart 1990

Het eerste Jaarboekje van de NEV verschijnt. Daarin zijn voortaan de jaarverslagen, de begroting, de adressen van kringen en commissies e.d. opgenomen. Elk jaar streeft de eindredacteur naar een foutloze editie, hetgeen hem tot nu toe nimmer is gelukt.

Mei 1990

Op het jaarlijkse thema-weekend van de NEV vindt de uitvoering plaats van een echt Nederlandse musical: „Naar de Andere Wereld". De dames **Jan Verloop** en **Lijntje van der Weij** hadden de leiding, jong en oud van de NEV speelde en zong mee, coulissen, costuums, belichting, geluid, alles werd in eigen beheer klaargemaakt. Een jaar van hard en vrolijk werken vond hier zijn schitterende bekroning.

September 1990

Oprichting van de Commissie voor Kerk en Eredienst (Liturgie-commissie), voor de bezinning op een betere inrichting van de kerkdiensten, de Avondmaalsviering, en ter bevordering van de actieve deelname van de kerkgangers tijdens de eredienst. Een nieuw liturgisch grondschema wordt uitgedacht, naar modellen die in Nederland gangbaar zijn bij de zgn. basis-gemeenten binnen de protestantse en katholieke kerken.

Januari 1991

Briefcontact krijgt zijn huidige vorm. Er wordt een redactie-commissie aangesteld, die de verantwoordelijkheid voor de inhoud met de predikant deelt. Deze laatste zorgt voor de layout en een toenemend aantal vaste inzenders garandeert het afwisselend karakter van de inhoud.

Mei 1991

De nieuwe statuten worden aangenomen. De nadruk bij het verenigingswerk blijft liggen op de pastorale zorg. Het oecumenisch karakter wordt uitdrukkelijk geformuleerd, evenals de samenwerking met de Landeskirchen. Lidmaatschap en verplichte bijdragen worden nieuw geregeld, bevoegdheden en het functioneren van bestuur en afdelingshoofden beter vastgelegd. Er wordt een Diakonaal Fonds opgericht, ten einde de pastorale zorg in acute noodgevallen te kunnen aanvullen met een (eenmalige) financiële ondersteuning. De status van de predikant wordt beter beschreven en een bureau van de predikant ingesteld. Ook de oprichting en het functioneren van vaste en ad hoc commissies wordt geregeld.

Mei 1992

Het bezoeken van Nederlandstalige gevangenen wordt, waar mogelijk, hervat. Deze bezoeken blijven overigens in de komende vijf jaren beperkt tot de gevangenis in de regio Zürich-Aargau. Bezoeken elders komen niet van de grond, wegens gebrek aan interesse bij de "Behörden". In 1997 wordt het werk weer gestaakt. Geïnspireerd door het „Oosterhuis-Weekend" in 1991 ontstaan Zing-dagen (in het Kirchgemeindehaus te Hendschiken bij Lenzburg), die na de eerste keer uitlopen in een liturgisch Vesper. Zij verheugen zich aanvankelijk in een deelnemertal van ca. 30 personen, maar vanaf 1995 loopt dat sterk terug en in 1997 valt - voorlopig - een pauze...

Maart 1993

Goedkeuring van het herziene Huidhoudelijk Reglement.

Maart 1994

Na twee jaren van intensieve arbeid kan de liturgie-commissie een "werkmap voor de liturgie" presenteren. De map is mede bedoeld om bij afwezigheid van de predikant de eredienst "met eigen krachten" te kunnen organiseren. Elk onderdeel van de eredienst is erin kort toegelicht, en er worden keuzemogelijkheden voor teksten en liederen geboden.

September 1994

Het predikantsechtpaar betreft een nieuwe woning, die ruim genoeg is om ook "het kerkelijk bureau" te kunnen bevatten. Hier vinden voortaan alle bestuurlijke activiteiten een plaats. Het laatste thema-weekend van de NEV(!) wordt gehouden op de Herzberg. Spreker is **Prof. Dr. H.M. Kuitert**, over zijn geruchtmakend boek "Het Algemeen Betwijfeld Christelijk Geloof". De voortdurende stijging van de kosten maakt het onmogelijk, hierna nog een dergelijk weekend te organiseren. Ter vervanging dient vanaf dit jaar enigszins een "Bijbel-weekend" in Lenzburg. Op maandagmorgen eens per maand wordt daar nu ook een Bijbel-cursus gegeven.

September 1995

Eerste ontmoetingsweekend (te Zug) met de zustergemeente (NPG) uit **Luxemburg**. Voortaan zullen dergelijke ontmoetingen elke twee jaren georganiseerd worden. Het doel ervan is: wederzijds contact en bezinning op gemeenschappelijke vragen rond „geloofsbeleving en eredienst" in een buitenland-situatie. In de kelder van het predikantshuis te Lenzburg vinden vanaf heden regelmatig Vesper-diensten plaats.

Oktober 1995

Start van de **leesgroep „Theologie"**.

Kerstmis 1995

Kring Zürich maakt een begin met een **Kerstzangavond** in de Adventstijd. Kring Basel neemt dit in 1996 over. Een nieuwe traditie ontstaat...

Juni 1996

Eerste "**Buitendag**" van de NEV. Doel: nu weekends niet meer financieel haalbaar zijn, toch gelegenheid scheppen tot ontmoeting en integratie van de leden. In de komende jaren zullen naar de formule: gesprek, bezinning en ontspanning bezoeken worden gebracht aan een synagoge, een Syrische kloostergemeenschap en een Vrouwenklooster.

Januari 1997

Begin van het „sabbatical leave" van de predikant. Gedurende vier maanden neemt het dagelijks bestuur waar mogelijk zijn arbeid over. De liturgie-map bewijst nu goede diensten. Resultaat van het studieverlof: een serie preken, een (nog voortdurende) catechese en een bijbelweekend rond het Evangelie naar Markus.

Februari 1998

De Synode der Geref. kerken in Nederland heft het Deputaatschap voor de "Geestelijke Verzorging Buitenland" op. Daarmee valt het laatste personele contact tussen de NEV en een Nederlands kerkgenootschap weg. In de toekomst zullen bestuur en leden erover moeten nadenken, langs welke "kerkelijke weg" ambtelijke handelingen binnen de Vereniging nog mogelijk zullen blijven.

Augustus 1998

Instelling van de Lustrumcommissie ter voorbereiding van het jubileum in 1999. Begin van de bezinning op „wie wij zijn“, rond het thema: (aarts)vader Jakob. Los van dit thema zal deze bezinning dienen voort te gaan.

Tot slot... ?

Zo is er toch heel wat "gebeurd", als je alles op een rijtje zet. Dat strekt tot voldoening en dankbaarheid. Het waren rijke jaren en ze houden veel belofte voor de toekomst in.

Natuurlijk denken we terug aan de velen, helaas velen, die uit onze gelederen weggevallen zijn. Hun namen zijn me weer verschenen bij het doorbladeren van de jaarverslagen en "mutaties". Soms was het afscheid zeer verdrietig: ook dat deelden wij dan met elkaar. Graag had ik alle namen van hen, die gestorven zijn, en van wie velen tot onze goede vrienden behoorden, hier opgenomen. Dat gaat niet. Ook ongenoemd blijven zij echter in ons aanwezig. Wij herdenken vandaag in grote dankbaarheid de inzet die zij voor de NEV toonden, en de warmte die hun vriendschap ook na hun heengaan nog in ons achterliet.

Wij zijn er nog. Wij N.E.V.

Wij hebben elkaar misschien nog wel meer nodig dan vroeger. Velen van ons worden ouder en vermoeider. Juist ook daarom is er geen enkele reden te twijfelen aan het "bestaansrecht" van onze Vereniging.

Hildo van Es
1999